

Peter Wretling
Avdelningsdirektör
Studentavdelningen

Stockholms universitets lokala riktlinjer för bedömning av reell kompetens

Dessa riktlinjer är beslutade av rektor 2013-01-24 (Dnr SU FV-1.1.2-0184-13) och ersätter tidigare beslut fattat av rektor 2009-03-05 (Dnr SU 50-0540-09).

1. Inledning

Jämte formell behörighet är reell kompetens ett likvärdigt sätt att bli behörig på och/eller skaffa sig kompetens som svarar mot den högskoleutbildning för vilken den är avsedd att tillgodoräknas. En bedömning av reell kompetens för behörighet innebär att kunskaper och erfarenheter värderas i förhållande till de krav som universitetet och den sökta utbildningen ställer. För att få en ansökan om reell kompetens beviljad ska den sökande på annat sätt än genom tidigare studier ha tillägnat sig de förkunskaper som är nödvändiga för att kunna gå in i högskolestudier och följa de sökta kurserna eller programmen. Detta gäller både grundläggande och särskild behörighet till utbildning på grundnivå och avancerad nivå och är uttryckt i 7 kap. 5 § HF som att om en person genom ”svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller på grund av någon annan omständighet har förutsättningar att tillgodogöra sig högskoleutbildningen” skall han/hon betraktas som behörig.

Även vid tillgodoräknande av kurs finns det möjligheter att beakta reell kompetens. Detta uttrycks i 6 kap. 7 § HF som att ”En student har rätt att tillgodoräkna sig annan utbildning [...] om de kunskaper och färdigheter som studenten åberopar är av en sådan beskaffenhet och har en sådan omfattning att de i huvudsak svarar mot den utbildning för vilken de är avsedda att tillgodoräknas. En student får även tillgodoräknas motsvarande kunskaper och färdigheter som har förvärvats i yrkesverksamhet.”

Studentavdelningen

Handläggning och beslut i dessa frågor följer den normala delegationen för frågor om antagning och tillgodoräkningen vid Stockholms universitet. Universitetet skall ha ett generöst förhållningssätt vid bedömningen av ärendena.

De lokala riktlinjerna för bedömning av reell kompetens har uppdaterats utifrån HSV:s rapport "Reell kompetens vid bedömning av behörighet och tillgodoräkningen" Rapport 2009:21 R. Även SUHF:s rekommendation 2003-10-30 och REK 2009:2 inkl. revision 2012-06-05 har använts som utgångspunkt för dessa lokala riktlinjer.

2. Behörighetsbedömning

Den person som vill få sin reella kompetens bedömd för behörighet, skall själv ansöka om detta senast sista ansökningsdag. Den sökande skall skicka in en blankett för bedömning av reell kompetens och undantag och en egen skrivelse. Vidare skall dokumentation över tidigare studier, arbetslivserfarenhet och andra relevanta intyg bifogas.

Den sökande skall kunna få vägledning i den inledande fasen av bedömningsprocessen.

Den metod som används vid universitetets bedömning är en analys av de dokument den sökande åberopar. Praktisk erfarenhet och kunskap, som inte kan styrkas genom dokumentation, tas med i bedömningen så långt det är möjligt.

Slutbedömningen görs i form av ett beslut och besked om beslutet lämnas till den sökande på antagningsbeskedet. Även då en bedömning resulterar i ett avslag, dvs. den sökande anses inte ha reell kompetens, skall besked lämnas på antagningsbeskedet.

Beslut om grundläggande behörighet har obegränsad giltighetstid vid Stockholms universitet. Särskilda behörighetsbeslut gäller tills dess att behörighetsreglerna för utbildningen ifråga ändras.

Beslut om behörighet kan överklagas skriftligen till Överklagandenämnden för högskolan. En överklagandehänvisning anges på antagningsbeskedet. I skrivelse skall den sökande ange vilket beslut som överklagas, vilken ändring som begärs och varför ändringen bör göras. Mer

information angående rutiner för överklagande av beslut om behörighet finns i Stockholms universitets antagningsordning.

2.1 Bedömning av reell kompetens för grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet på grundnivå utgörs av sådana förkunskaper som anses nödvändiga för att kunna tillgodogöra sig högskolestudier på grundnivå. Reell kompetens för grundläggande behörighet avser en allmängiltig förmåga att studera på svenska universitet och högskolor. Som alternativ till slutbetyg från gymnasium eller intyg från folkhögskola kan bedömningen av grundläggande behörighet göras utifrån andra typer av dokumenterad kunskap. Bedömningen sker genom en individuell prövning av den sökandes förmåga att studera på universitet och högskola.

I enlighet med SUHF:s reviderade rekommendationer 2009:2 om bedömning av reell kompetens anses även sökande uppfylla grundläggande behörighet om de uppfyller nedanstående kriterier.

- Lägst betyget Godkänt alternativt E i:

- Svenska/Svenska som andra språk A + B eller Svenska/Svenska som andra språk 1, 2 och 3
- Engelska A eller Engelska 5 och 6
- Matematik A eller Matematik 1a, b eller c
- Samhällskunskap A eller Samhällskunskap 1b eller 1a1 + 1a2 samt tre års arbetslivserfarenhet efter 19 års ålder.

2.2 Bedömning av reell kompetens för särskild behörighet

Särskilda behörighetskrav är ytterligare förkunskapskrav förutom grundläggande behörighet och dessa varierar från utbildning till utbildning. Vid bedömning av reell kompetens för särskild behörighet prövas den sökandes kunskaper mot den behörighetsgivande kursens lärandemål utifrån fastställda kurs- och utbildningsplaner.

3. Tillgodoräknande

Student som vill få annan utbildning än högskoleutbildning eller yrkesverksamhet bedömd

som motsvarande högskoleutbildning ansöker om tillgodoräknande. Ansökan lämnas till den institution som ansvarar för utbildningen.

Bedömning av reell kompetens vid tillgodoräknande utgår från dels målen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå enligt högskolelagen 1 kap. 8 och 9 §, dels specifika mål i kursplaner för den utbildning personen vill få sig tillgodoräknad.

Tillgodoräknanden som gjorts utifrån reell kompetens betygssätts inte.

I examensbeviset skall tillgodoräknandet dokumenteras med en tydlig koppling till den reella kompetens som utgör grunden för tillgodoräknandet.

Beslut om tillgodoräknade får överklagas till Överklagandenämnden för högskolan. En överklagandehänvisning anges på beslutet. Överklagandet ska ställas till Överklagandenämnden för högskolan, men skickas in till Stockholms universitet, Studentavdelningen/Tillgodoräknande, 106 91 Stockholm. I skrivelsen skall den sökande ange vilket beslut som överklagas, vilken ändring som önskas samt de skäl som åberopas. Överklagandet ska ha inkommit till universitetet inom tre veckor från den dag den sökande tog del av beslutet.

4. Dokumentation och uppföljning

All prövning av reell kompetens skall dokumenteras. Av dokumentationen skall det framgå:

- vad prövningen gäller
- vilket beslut prövningen resulterade i
- grund för beslutet

För att uppfylla kraven på rättssäkerhet bör dokumentationen redovisa både beslutet och grunden för beslutet. Beslut om behörighet dokumenteras i antagningssystemet NyA och beslut om tillgodoräknande dokumenteras i Ladok. Beslut gällande reell kompetens skall dokumenteras på ett sådant sätt att uppföljning är möjlig.

5. Information till sökande

Lätt tillgängligt, t.ex. i anmälningmaterial och på webbplatsen, skall det finnas tillräcklig

information om hur man går tillväga för att få reell kompetens prövad. Exempel på sådan information är:

- hur man begär en prövning av reell kompetens
- vad som skall bifogas ansökan om reell kompetens
- hur man får besked om resultatet av prövningen
- hur arbetsgången är
- giltighetstid för beslut
- vart man vänder sig för att få svar på sina frågor om prövning av reell kompetens

Detta beslut är fattat av rektor, professor Kåre Bremer, i närvaro av prorektor, professor Lena Gerholm och ställföreträdande förvaltningschef, Joakim Malmström. Studeranderepresentanter har informerats och haft tillfälle att yttra sig. Övrig närvarande har varit Anna Riddarström, Ledningskansliet (protokollförare).

Kåre Bremer

Peter Wretling